

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe 1 lună 2 .
N-ril de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancaute nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Revizuirea programului.

Confrății dela „Tribuna” consacră o serie de articoli pentru a combate părerile desfășurate în „Tribuna Poporului” de dl Eugen Brote. Nimeni nu s'a așteptat și, desigur, mai puțin dl Brote, ca „autorizații” noștri confrăți să aprobe ideile susținute de dl Brote. Am spus-o chiar, că autonomist și pasivist de băstina cum este, d-lui Dr. Rațiu îi va veni foarte greu, ca acum le bătrânețe adânci să schimbe — program.

D'aceea nici nu începem o discuție cu scop să convingem pe dl Rațiu și aderenții săi că scrisoarea d-lui Mihai și articolul d-lui Brote cuprind lucruri înțelepte pe cari azi le susține nu numai majoritatea covârșitoare a bărbatilor din generația mai tineră, ci și majoritatea chiar a celor cari în trecut au fost mare autonomiști și la un singur prilej n'au deviat dela calea trasă de conferențele noastre naționale. Ar fi un lucru zadarnic, o știm.

Ținem să răspundem însă la un pasagiu din articolul II (în jurul programului) al seriei.

Organul d-lui Dr. Rațiu (n-rul dela 14/27) scrie adică următoarele:

„Dl Brote din mare aderent al programului național dela 1881 și al rezistenței pasive al cărei cel mai frumos act a fost Memorandul, solicitat primo loco de dl Brote — devine azi destructorul aceluși program, își calcă în picioare toate principiile și vrea să devie „patriotic” și să intre în vederile bărbatilor de stat maghiari.

„Așa metamorfoze numai la unii „politiciani” de ai noștri pot să obvie.

Știm că nimic nu prinde la noi mai tare decât invinuirea de a fi schimbat — principiile. Și aceasta din cauză că se face o regretabilă eroare în ceea ce privește noțiunile ce le avem despre principii pe terenul politic.

Care trebuie să fie (și de fapt este) principiul fundamental al vieții unui luptător național? Nu i așa că iscodirea tuturor mijloacelor prin care să ajutăm întărirea și fericirea neamului? Chiar „Tribuna” admite că aceasta este ceea-ce urmărește atât dl Mihai cât și dl Brote. Greșesc însă, după a confrăților părere, în ceea-ce privește mijloacele și modul cum vor să ferească neamul românesc.

Va să zică diferențierea se face pe chestie nu de princip — căci în princip, în scopul final toți suntem una — ei pe chestie de tactică!

Programele politice nu sunt însă nicăieri în lume considerate drept dogme a căror schimbare ar fi echivalentă cu apostasia, trădarea ori — destructia, cum cu o vorbă mai domoală o numesc confrății noștri dela Sibiu. Nu, ci sunt și ele un mijloc de luptă, planul care indică în ce direcție să batem ori să ne apărăm.

Suntem însă siguri, că dacă am discuta în camera caritatis, și dl Rațiu și dl Pop de Băsești, și mai ales Dr. Mihail și Dr. Ciuta, singurii cari conțeau la „Tribuna”, ar recunoaște că

Ardealul autonomie n'are să mai vadă, că noi singuri nu suntem atât de tari ca să siluim pe Unguri a ne da autonomie, ear Sașii din Ardel nu ar intra tovarăși la astfel de luptă. Tot așa: cine să creadă că dualismul, o chestie cardinală politică, are să fie schimbat după ale noastre cerințe?!...

E destul de altfel să amintim că în conferința dela 1881 cu majoritate neînsemnată și numai cu mare greutate și după aprinse discuțiuni s'a primit punctul I din programul național.

La ce să ne certăm deci pentru niște postulate în care serios nu crede nimeni?

Și scrisoarea d-lui Dr. I. Mihai și atitudinea grupului dela „Liberatea” și articolul d-lui Brote sunt adică manifestațiuni asupra cărora nu se poate trece la ordinea zilei așa, numai cu simpe articole de ziare, ci fie că le va pace, fie că le va veni greu, sibienilor, dar asupra chestiuilor sulevate va trebui să se pronunțe Românii într'un chip care să învedereze dacă majoritatea poporului român adoptă ori nu aceste păreri?

Până atunci, bine înțeles, rămânem toți pe baza aceluiași program național.

Ceea-ce trebuie să ne isbească însă și să ne îndemne a medita serios, e totemul atitudinea d-lui Brote. Nu poate fi vorba anume că distinsul fruntaș, autorul intelectual al întregii campanii memorandiste, bărbat crescut în școala marelui Șaguna, să vină și să pledeze pentru revizuirea programului eacă așa, numai să-i treacă vremea, ci o convingere adâncă, născută din judecarea cumpenită a situației, a trebuit să-l îndemne și pe dl Brote și pe dl Mihai a solicita *mod nou de luptă* pentru *impregiurările actuale*, cari, va recunoaște și dl Rațiu, nu mai sunt ca în 1869 ori 1881.

Vrând să încredințeze pe cititorii săi că nu e nevoie de revizie ci fiind pe dl Brote și presintându-l ca pe un dușman — destructor — al programului, „Tribuna” ajunge totemul la efect contrar! Care om cuminte va crede anume, că dl Brote vrea rău partidului și neamului, și care nu va judeca așa: dacă până și reprezentantul celei mai intransigente grupări declară că nu mai merge cu felul de luptă de până aci, dacă bărbatul care mai puțin va fi având simpatii pentru Unguri, a căror limbă nici n'o vorbește, zice că trebuie să căutăm chipul de acomodare, nu este oare aceasta un memento?

E oare cuminte să stăruim înainte, generații d'arându-l, într'o luptă stearpă, să facem pe grozavii cari nu vrem să știm de regim și Dietă, dar cari rămânând pe „baza de drept” a partidului ce — seria „Drapelul” — trebuie salvată mai presus de toate, în realitate nici măcar demonstra nu mai putem, ci de șapte ani toată politica ni-e . . . articole de ziare!

A, dar zic confrății noștri dela Sibiu: nu e frumos, nu e moral, nu este edificator și n'ar fi nici folositor să schimbăm în program. Ce am hotărât odată, la 1881, să rămânem! Cine schimbă program și vederi, nu-i stofă

de bărbat politic . . . Oportunitatea este de oșândit! . . .

Am putea să aducem din istoria modernă a popoarelor europene pilde cari să isbească rău în acest chip de a rezona al confrăților noștri. Ne mărginim numai la un singur caz: când Tisza Kálmán a pus în cuiu principiile lui de opozant — punctele bihorene — și a intrat apoi în guvern . . . A făcut-o oare aceasta spre răul neamului unguresc? Renunțând la independența diplomatică și financiară a Ungurilor, primind delegațiunile și alte lucruri ce combătuse, a făcut rău națiunii sale? Întărindu-și poziția în sus, n'a adus oare foloase reale Ungurilor? Nu sub el s'a inaugurat cea mai națională politică, lucru pe care-l recunoaște până și cel mai cumplit adversar al săi?! . . . Făcând concensiuni Vienei, nu și-a asigurat oare mâna liberă față de noi toți, reducându-ne, prin politica ce a inaugurat, la starea de azi?

Și Tisza nu fusese singur, ci dela 1861 până la fuziunea din 1875, avea la spate un partid colosal, care strimtoră și Viena și toate guvernele maghiare? Și întreg acest partid săvârșit a el destructie abandonând programul bihorean?

Obiecționează însă „Tribuna” că Ungurii aceia „cuminti”, de dragul cărora dl Brote și Mihai vor revizuirea, nu există!

Iubiți confrăți! Cu Viena am încercat și nu ni-s'a sfetit, politica memorandistă n'a aflat ascultare la Burg.

Ne place ori de silă, dar fapt e, că nu ne rămâne deci decât să contăm cu guvernul și cu partidele maghiare, bune ori rele, cum sunt, și cum fac și celelalte naționalități din Dietă. Altă cale, afară de conspirație, nu există!

Har înainte de a conspira — vorba d-lui Dr. Aurel Vlad — trebuie să încercăm toate căile constituționale. Altfel am fi niște criminali în primul rând față de neamul românesc.

Bánffy kossuthist „Magyar Szó” dela 20 c. car publică un articol în contra guvernului și a Dietei, că nu cinstește îndestul memoria lui Kossuth

Un preot reformat a trimis adică redacției lui „M. Szó” 18 cor. pentru statuia lui Kossuth. Numita redacție însă, care nu crede că se va ridica această statuie, a retrimis banii și din incidentul acesta scrie un articol care se termină astfel:

„Astă-i cauza, venerabile domn, pentru-care îți retrimitem banii și repeșit te rugăm: dă-i seracilor! Vei face mai cuminte, decât să-i încredințezi acestei capitale nepatriotice, gata de ori-ce tergiversare și care n'are decât înfățișarea unui suburbiu al Vienei”.

Positiv: făceau mai bine toți „venerabili domni” dacă banii strănși îi dădeau săracilor, cari sunt foarte mulți și în mare miserie. Cât privește acum „nepatriotismul” capitalei, cum de Băr. J. mai stă „cetățean de onoare” într'un asemenea suburbiu al Vienei? Să demisioneze din cinstea puțin onorabilă!

Bülow și Prinetti.

Contele Bülow, cancelarul imperial al Germaniei, la 27 c. s'a întâlnit în Veneția cu Prinetti, ministrul de externe italian. Contele Bülow petrece feriele paștilor în Italia și Prinetti, care încă petrece sărbătorile Paștilor în nordul Italiei, s'a folosit de ocaziune și a cercetat pe cancelarul german. Că întâlnirea aceasta nu e numai un act de curtuasie, ci e un însemnat eveniment politic, e lucru știut. Cei doi bărbați de stat au discutat chestii importante cum e tripla alianță, chestiile comerciale și politice. În Italia se și așteaptă cu mare interes urmările întâlnirii din Veneția, pentru-că și în timpul din urmă s'a adus de multe ori știrea că înnoirea triplei alianțe va da de greutate din cauza relațiilor economice și comerciale dintre Germania și Italia.

Ca o pedecă a triplei alianțe s'a arătat și înțelegerea franceză italiană; aceasta însă abia va conturba tripla-alianță, pentru că la timpul său guvernul italian a încunostițat numai decât pe Germania și Austro-Ungaria și ambele puteri au luat aceasta la cunoștință. Contele Bülow se va întâlni săptămâna viitoare și cu ministrul-president italian Zanardelli.

Adunarea „Ardeleni”.

Orăștie, 27 Martie.

Azi a avut loc adunarea generală ordinară a 16-a a „Ardeleni”. S'a văzut din decursul acestei adunări, că mersul acestui institut a reintrat în cursul său vechi liniștit, curs pe care l-a avut totdeauna dela fondare, afară de anul trecut, când unele elemente turbulente din naștere, voiau să i tulbure, ba să-i abată chiar tot cursul.

Turbulenții s'au liniștit, văzând că ori-cât de neîntrețuți ar fi în căutarea de lucruri slabe la institut, nu le pot găsi, deci nu pot „compromite” vechea și solidă lui conducere, și așa au aflat de bine a sta departe.

Adunarea a fost presidată de dl Dr. Ioan Mihai, fiind referentul obiectelor prezentate de Direcțiune noul director dl Dr. Aurel Vlad.

Rapoartele direcțiunii și comitetului de supraveghere și bilanțul, s'au considerat de colite, de vreme ce au fost publicate și trimise acționarilor, ba și deponenților mai însemnați, — și așa s'au supus imediat dezbaterii speciale.

După lămuririle date de dl Director la interpelarea unui acționar, raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghere, bilanțul și propunerea de distribuie a profitului, s'a primit cu totalitatea voturilor (1577), contra unui, ear propunerea aceluiași acționar, de a se delătura un funcționar din cancelaria advocațională a institutului, a fost respinsă cu aceeași totalitate a voturilor contra unui.

S'a pus apoi la ordinea zilei alegerea celor trei membri în direcțiunea cu mandat pe 3 ani, în locul celor arătați în raportul direcțiunii ca ieșiți. Au fost realesi cu unanimitate d-nii Iosif de Orbonaș, Ioan I. Vulcu și A. P. Barcian.

După cari președintele, mulțumind acționarilor pentru buna ordine observată în adunare, — a declarat-o de închisă.

Raportor.

Deschidere de cafenea.

Am onorul a aduce la cunoștința On. public, că în locul vechiului restaurant „Vadember“, strada Deák Ferencz, azi în 29 Martie a. c., sub firma

„Europa“

deschid

CAFENEA,

care întru toate va corespunde pretențiilor timpului. — Imi iau voia să amintesc totodată, că experiența mea de peste două decenii, câștigată pe acest teren în orașele mai mari din provincă, ear' în ultimul deceniu în cele dintâi cafele din capitală, atât ca prim-chelner și conducător de cafea, cât și mai târziu ca proprietar de cafea, — imi face cu putință să corespund pretențiilor Onoratului public.

M'am îngrijit apoi de un

BUFFET,

unde servesc punctual cu cele mai bune beuturi reci, atât din patrie, cât și din străinătate.

Rugându-mă de spriginul valoros al On. public, sunt

Arad (strada Deák Ferencz), 29 Martie 1902

Cu distincă stimă:

TÓTH IMRE,
proprietarul cafelei „Europa“.

739 1-3

Cruce dublă electro-magnetică vindecă și înviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împiedicarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceala la mâini și picioare, reuma podagrică, ischias, udul în pat, infirmități, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurșirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele sfatoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-cine încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja iertinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 — 61

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la merburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acțiuni de fl. 100.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 — 50

Direcțiunea.

Credit de bani.

Cu condițiuni foarte favorabile, ori-care econom poate lua împrumut pe

hipotecă de vii sau pământ.

La dorință, răspund cu plăcere ori-cui prin epistoală, pe lângă trimiterea timbrului (marca postală) de 10 bani.

Tot-odată stau la dispoziție și a da mai pe larg ori-ce informațiuni ori-cui de pe teritoriul țării noastre, sau la dorință și în persoană merg la fața locului.

Agentura întreprinderii de credit ipototecar pe lângă eliberarea pământului de sarcini.

FUXA ISTVÁN,

Arad, Közép-uteza 17/a.

734 4—

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru vopsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot vopsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

E nesticăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondărie, în colourea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, tusei ștergătoare, în contra tuturor boalelor de pept; în contra imbolnăvirii de gât, laringo, plămâni, în contra respirațiilor grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 12—

SPIRT CONTRA REUMEI

(spirtu »Mankós«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorteala muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralisii, amorteala de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbirea din pricina bătrâneții, precum și la eboselile turșilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.